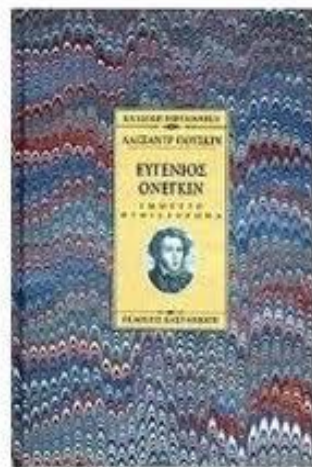

Ελένη Γιαμαρέλλου Αα΄
Ά Αρσάκειο Λύκειο Ψυχικού

ΡΩΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΤΟΥ 19^{ου} αι:
Στοιχεία Ρομαντισμού και Ρεαλισμού στο
έργο «Ευγένιος Ονέγκιν» του
Αλεξάντρ Πούσκιν

Καθηγητές κ. Δημήτρης Μπαλτάς,
κα Έλενα Κορρέ

Α ΜΕΡΟΣ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ο **Αλεξάντρ Σεργκέγιεβιτς Πούσκιν** γεννήθηκε στις 6 Ιουνίου του 1799 στη Μόσχα από γονείς, οι οποίοι ανήκαν στην τάξη των ευγενών. Η οικογένειά του είχε μόλις εγκατασταθεί στη ρωσική πρωτεύουσα μετά την παραίτηση του πατέρα του, Σεργκέι Λβόβιτς Πούσκιν, από τον τουρκικό στρατό. Ο Αλεξάντρ είχε ήδη μία αδερφή την Όλγα, η οποία ήταν μεγαλύτερή του και το 1805 απέκτησε και έναν αδερφό, τον Λεβ.

Η ψυχική σύνδεσή του με τους γονείς του χαρακτηριζόταν από παραμέληση και ιδιαίτερη έλλειψη στοργής και αγάπης, καθώς ο πατέρας του διέθετε ελάχιστο από το χρόνο του στα παιδιά του, ενώ η μητέρα του διακρινόταν για την ιδιοτροπία της στην έκφραση των συναισθημάτων της, πράγμα που παρεμπόδιζε μια υγιή επικοινωνία ανάμεσά τους. Ο Αλεξάντρ μικρός ήταν εύσωμος και αδέξιος στις κινήσεις του, γεγονός που ωθούσε την μητέρα του, Ναντέζντα Οσσίποβα Χάννιμπαλ, στην επιπόνη τιμωριών για την αποβολή των κακών του συνηθειών και της αδεξιότητας. Οι τιμωρίες αυτές, όμως, δεν είχαν αποτέλεσμα και εξαντλούσαν εντελώς την υπομονή της οδηγώντας την στο να ασχολείται ολοένα και λιγότερο με τον μικρό Αλεξάντρ. Ακολουθώντας, εκείνος «κλείστηκε» στον εαυτό του, κατάσταση που έδειχνε να προτιμά και ο ίδιος με τον καιρό.

Η κύρια γλωσσική επικοινωνία που λάμβανε χώρα μεταξύ εκείνου και των γονέων του ήταν στη γαλλική γλώσσα, συνήθεια των ευγενών εκείνου του καιρού. Έμαθε τη ρωσική γλώσσα από τη γιαγιά του και επηρεάστηκε ιδιαίτερα σε γλωσσικά θέματα από τους δουλοπάροικους που εργάζονταν στο σπίτι του. Συγκεκριμένα, δέχτηκε μεγάλη επιρροή από την τροφό του, Αρίνα Ροντιόνοβνα, η οποία του έμαθε από νεαρή ηλικία για την λαϊκή ρωσική ποίηση και για την οποία έχει συνθέσει ένα ποίημα εκφράζοντας την αγάπη και την ευγνωμοσύνη του για τους κόπους της. Η γυναίκα αυτή βοήθησε στο να ανοίξει ο Αλεξάντρ την καρδιά του στη σλαβική παράδοση και στο να αναδειχθεί σε μέγιστο ποιητή του έθνους και σε ιδρυτή της μοντέρνας ρωσικής λογοτεχνικής γλώσσας. Στις πρώιμες λογοτεχνικές του απόπειρες δέχθηκε τη συνδρομή του αγαπημένου του θείου Βασίλι Πούσκιν.

Το 1811 ο Πούσκιν μεταβαίνει στην Αγία Πετρούπολη, όπου μπαίνει υπότροφος στο Λύκειο του Τσάρκογιε Σέλο. Το Λύκειο αυτό αποτέλεσε σταθμό στη διάδοση φιλελεύθερων ιδεών, τις οποίες οι νέοι, γόνιοι ευγενών, υιοθετούσαν. Η ποίηση αποτελούσε μάθημα υψηλής σπουδαιότητας δεδομένου ότι πολυάριθμοι μαθητές έγραφαν ποιήματα. Ο Πούσκιν απέκτησε δύο εγκάρδιους φίλους στο μέρος εκείνο. Ο ένας ήταν ο Βίλχελμ Κάρλοβιτς Κύχελμπέκερ (1797-1846), γερμανικής καταγωγής, ο οποίος διακρίθηκε μετέπειτα ως ποιητής και αφού εισήλθε στον κύκλο

των Δεκεμβριστών, έλαβε μέρος στην εξέγερση του Δεκεμβρίου του 1825. Ο άλλος στενός του φίλος ήταν ο Αντόν Αντόνοβιτς Ντέλβιγκ (1798-1831), τέκνο ευγενών, βαλτικής καταγωγής, ο οποίος επίσης διακρίθηκε ως ποιητής και κριτικός λογοτεχνίας.

Ο Πούσκιν λαμβάνει θέση στη διαμάχη της αρχαΐζουσας (σλαβονική, αρχαία σλαβικά) με τη δημοτική υποστηρίζοντας την τελευταία γράφοντας το ποίημα *Ο ίσκιος του Φονβίζιν*. Ακολούθως, το 1817 αποδοκιμάζει έντονα τον δεσποτισμό με την ωδή *Η ελευθερία* όπου απευθύνει έκκληση προς τους άρχοντες για εγκαθίδρυση της συνταγματικής μοναρχίας επικαλούμενος το Φυσικό Δίκαιο της ελευθερίας.

Την αποφοίτησή του από το Λύκειο του Τσάρκογιε Σέλο ακολουθεί ο διορισμός του στο Υπουργείο Εξωτερικών και μια πολυτελή και άσωτη ζωή. Παρέδωσε την καρδιά του στις αισθησιακές απολαύσεις και τις χαρές της ζωής, ωστόσο, το πνεύμα του ωρίμασε με τρόπο δυσανάλογο προς την ηλικία του.

Τα ποιήματά του την περίοδο 1817-1820 διακρίνονται από **ήρεμα συναισθήματα ή έντονα και αισθησιακά πάθη**, όπως το ποίημα *Ο θρίαμβος του Βάκχου*. Την ίδια περίοδο συνθέτει το πρώτο μεγάλο ποιητικό του έργο, ένα κωμικό και ηρωικό έπος τριών χιλιάδων στίχων που φέρει τον τίτλο *Ρουσλάν και Λουντιμίλλα*. Στο έπος αυτό ο ήρωας αναζητά την αγαπημένη του και αγωνίζεται με σκοπό να την απελευθερώσει από τις εχθρικές μαγικές δυνάμεις.

Παράλληλα, ο ποιητής συνεχίζει τις καυστικές του «επιθέσεις» κατά της κοινωνικής κατάστασης προκαλώντας την οργή του τσάρου Αλεξάνδρου Α', ο οποίος αποφάσισε την εξορία του στη Σιβηρία ή σε ένα μοναστήρι σε νησί της Λευκής Θάλασσας. Την απόφαση αυτή έσπευσαν να επηρεάσουν καταλυτικά τρεις κορυφαίοι εκπρόσωποι των ρωσικών γραμμάτων, ο λογοτέχνης και ιστορικός Νικολάι Μιχαΐλοβιτς Καραμζίν, ο ποιητής Βασίλι Αντρέγεβιτς Ζουκόφσκι και ο πρόεδρος της Ακαδημίας Καλών Τεχνών, Αλεξέι Νικολάγιεβιτς Ολένιν. Τελικώς, ο τσάρος ενέκρινε την μετάθεση του Πούσκιν στη Νότια Ρωσία μετά από παρέμβαση του Ιωάννη Καποδίστρια, άμεσου προϊστάμενου του Πούσκιν στο Υπουργείο Εξωτερικών.

Πράγματι ο ποιητής μετατέθηκε στο Κισινιόφ, στη Βεσσαραβία της Νότιας Ρωσίας υπό την επίβλεψη του διακεκριμένου, γενναίου και καλλιεργημένου στρατηγού Ιβάν Νίκιτιτς Ίνζοφ. Το 1821 στο Κισινιόφ ο Πούσκιν ήρθε σε μεγαλύτερη επαφή με το θέμα της ελληνικής ανεξαρτησίας και πίστευε ακράδαντα στο θρίαμβο της Ελλάδας και στην ανδρεία και την ικανότητα του Υψηλάντη. Ωστόσο, απογοητεύτηκε σύντομα, καθώς η πίστη του αυτή βασιζόταν σε εσφαλμένες πληροφορίες. Εξοργίζεται από την αδιαφορία και τον αναβλητικό χαρακτήρα πολλών Ελλήνων και χρησιμοποιεί υβριστικούς χαρακτηρισμούς εναντίον των Ελλήνων, σπεύδοντας έπειτα να τους ανακαλέσει διευκρινίζοντας πως δεν μπορεί να νιώσει εχθρότητα στις απελευθερωτικές προσπάθειες ενός λαού.

Την ίδια εποχή, γράφει μια από τις καλύτερες μπαλάντες του, *Το τραγούδι του σοφού Ολέγκ*. Η μπαλάντα διαπνέεται από το καλλιτεχνικό ρεύμα του Ρομαντισμού και αναφερόταν σε πολλές αξίες, όπως η συντροφικότητα και αρνητικά, όπως η αλαζονεία και η νέμεση.

Ως τα τέλη του 1882 συνθέτει τα ποιήματα *Ο αιχμάλωτος του Καυκάσου*, *Η πηγή του Μπαχτσε-σαράι* και *Οι αδελφοί λήσταρχοι*, το οποίο δεν ολοκλήρωσε.

Τα δύο πρώτα ποιήματα έχουν ως κύριο θέμα τον ανεκπλήρωτο έρωτα. Ειδικότερα *Η πηγή του Μπαχτσε-σαράι* έχει συνδεθεί στενά με το προσωπικό συναισθηματικό υπόβαθρο του Πούσκιν, καθώς πηγή έμπνευσής του αποτέλεσε ένα δικό του δυνατό και αγνό αίσθημα.

Τον Δεκέμβριο του 1825 πραγματοποιήθηκαν εξεγέρσεις στη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη με διαφορετικά αιτήματα. Στη Μόσχα απαιτήθηκε η εγκαθίδρυση της Δημοκρατίας και στην Αγία Πετρούπολη η παροχή Συντάγματος. Κοινό αίτημα, ωστόσο, υπήρξε η απελευθέρωση των χωρικών από τη δουλοπαροικία και του λαού από το δεσποτισμό. Η εξέγερση απέτυχε και ακολούθησε η ανάκριση των συμμετεχόντων από ανακριτική επιτροπή στην οποία λάμβανε μέρος ο αυτοκράτορας, Νικόλαος ο Α'. Πολλοί καλοί φίλοι του Πούσκιν καταδικάστηκαν και εκτελέστηκαν δια απαγχονισμού, ενώ άλλοι εξορίστηκαν και άφησαν την τελευταία τους πνοή στη Σιβηρία λόγω κακουχιών ή επέστρεψαν στα σπίτια τους πολλά χρόνια μετά. Τα γεγονότα αυτά δεν αποθάρρυναν εκείνους που επιδίωκαν τον εκδημοκρατισμό της Ρωσίας και οδήγησαν στην ύπαρξη ακόμα περισσότερων γενναίων πνευμάτων ρεφορμιστών.

Ο Πούσκιν ήταν στόχος για τις Ανακριτικές Αρχές. Παρ' όλα αυτά, ο τσάρος λαμβάνοντας υπόψη του τις επιπτώσεις που θα είχε για το θρόνο του η σύλληψη του δημοφιλέστερου ποιητή της χώρας, δεν προέβηκε σε σύλληψη. Ως τις αρχές Σεπτεμβρίου του 1826 ο ποιητής βρισκόταν υπό αυστηρή επιτήρηση των Αρχών. Στη συνέχεια, επισκέφτηκε το ανάκτορο, όπου συμβιβάστηκε με τον τσάρο και υποσχέθηκε να πράττει διαφορετικά.

Στις 18 Φεβρουαρίου 1831 παντρεύτηκε τη Ρωσίδα Ναταλία Πούσκινα-Γκοντσάροβα και απέκτησαν τέσσερα παιδιά.

Το Νοέμβριο του 1836 ο Πούσκιν άρχισε να δέχεται υβριστικές επιστολές με σχόλια. Ο ποιητής αποφάσισε πως η έλευση των επιστολών αυτών αφορούσε τις έντονες ερωτοτροπίες του γάλλου αξιωματικού του ιππικού Ζορζ ντ' Αντές. Έτσι, τον κάλεσε σε μονομαχία. Προκειμένου να αποφευχθεί η εξέλιξη αυτή ο πρεσβευτής της Ολλανδίας στην Αγία Πετρούπολη και θετός πατέρας του ντ' Αντές, πάντρεψε τον αξιωματικό με την μεγαλύτερη αδερφή της Ναταλίας, την Αικατερίνη Γκοντσάροβα. Ωστόσο, ο ντ' Αντές συνέχισε να εκδηλώνει το ενδιαφέρον του για τη γυναίκα του ποιητή και αποδέχθηκε την πρόκληση σε μονομαχία. Ως μάρτυρας ορίστηκε από τον Αλεξάντρ ο Konstantin Danzas ταγματάρχη του ρωσικού στρατού.

Η μονομαχία έλαβε χώρα στις 27 Ιανουαρίου 1837 στα περίχωρα της Αγίας Πετρούπολης. Ο Πούσκιν τραυματίστηκε θανάσιμα στο κάτω μέρος της κοιλιάς και μεταφέρθηκε με άμαξα στο σπίτι του στην πρωτεύουσα. Πέρασε τις τελευταίες μέρες του με αγαπημένα και προσφιλή πρόσωπα και πέθανε το απόγευμα της 29^{ης} Ιανουαρίου 1837.

Ο **Φιοντόρ Ντοστογιέφσκι**, θαυμαστής του «Γκουντούνοφ», έγραψε αργότερα για το «Ευγένιος Ονέγκιν»: «Θα μπορούσαν να γραφούν ολόκληρα βιβλία πάνω στους χαρακτήρες του έργου αυτού, που ο Πούσκιν άντλησε από τη ρωσική γη, που πρώτος αυτός ανακάλυψε, λάξεψε και έθεσε μπροστά στα

μάτια μας, για τώρα και για πάντα, μέσα στην αδιαφιλονίκητα σεμνή και μεγαλόπρεπη μαζί ψυχική ομορφιά τους».

ΕΡΓΑ

Ορισμένα από τα έργα του είναι:

- ✚ Μύθοι – Πολτάβα
- ✚ Η κόρη του λοχαγού
- ✚ Η Ντάμα Πίκα
- ✚ Μότσαρτ και Σαλιέρι – Ο πέτρινος επισκέπτης
- ✚ Ο χάλκινος καβαλάρης
- ✚ Τσιγγάνοι
- ✚ Ευγένιος Ονέγκιν
- ✚ Δηγήματα της φωτιάς
- ✚ Ντουμπρόφσκι
- ✚ Άλλη, καλύτερη, ζητώ ελευθερία...
- ✚ Τα τρία παραμύθια
- ✚ Μικρές τραγωδίες
- ✚ Δηγήματα
- ✚ Μυστικό ημερολόγιο
- ✚ Ρωσικές ιστορίες μυστηρίου
- ✚ Μπορίς Γκουντούνοφ
- ✚ Δον Ζουάν
- ✚ Ταξίδι στο Ερζερούμ
- ✚ Η Πεντάμορφη και οι κύκνοι
- ✚ Η Χιονάτη και οι επτά ιππότες
- ✚ Ο τσάρος Σαλτάν

Β' ΜΕΡΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΡΓΟΥ

Το έμμετρο αυτό μυθιστόρημα αρχίζει με την παρουσίαση του κύριου ήρωα, του Ευγένιου Ονέγκιν. Χαρακτηρίζεται ως ένας ιδιαίτερα προικισμένος νέος, ο οποίος διαθέτει πολύπλευρη μόρφωση και είναι ιδιαίτερα ευπαρουσίαστος και χαρισματικός στην ομιλία. Η ζωή του είναι γεμάτη από κοινωνικές συναναστροφές, δεξιώσεις και εξόδους έως ότου ο ίδιος αρχίζει να αισθάνεται ανία, αδιαφορία και μελαγχολία. Κληρονομεί τον αποθανόντα θείο του και εγκαθίσταται στο χωριό. Το μυθιστόρημα συνεχίζεται με την εμφάνιση του Βλαδίμηρου Λένσκι, πλούσιου και όμορφου νέου κτηματία, ο οποίος συνέθετε και ποιήματα. Ο Ονέγκιν και ο Λένσκι έγιναν κολλητοί φίλοι, αν και οι ηλικίες τους διέφεραν. Ο Βλαδίμηρος ήταν ερωτευμένος και αρραβωνιασμένος με την Όλγα, μια εξαιρετικά όμορφη και γλυκιά νεαρή κοπέλα, η οποία είχε και μια μεγαλύτερη αδερφή, την Τατιάνα. Ο ποιητής συγκρίνει τις δύο κοπέλες και αναφέρει πως η Τατιάνα αγαπούσε το διάβασμα και ήταν περισσότερο κλεισμένη στον εαυτό της. Στη συνέχεια, ο Ευγένιος επισκέπτεται το σπίτι της Όλγας μαζί με τον Βλαδίμηρο, ενώ μετά την επίσκεψη αυτή η Τατιάνα συνειδητοποιεί πως έχει ερωτευτεί τον Ευγένιο. Στη συνέχεια, η Τατιάνα εξομολογείται τον έρωτά της στη νταντά της, ενώ γράφει και στέλνει ένα γράμμα στον Ονέγκιν εξομολογούμενη τα αισθήματά της. Στο γράμμα αυτό η νεαρή τονίζει το βάθος και την αγνότητα των συναισθημάτων της και αφήνει τον Ονέγκιν να λάβει την απόφαση για το τι θα πράξει. Έπειτα από μερικές μέρες, ο Ονέγκιν επισκέπτεται την Τατιάνα και απορρίπτει ευγενικά τα αισθήματά της. Ακολουθεί περιγραφή του έρωτα του Λένσκι για την Όλγα και αναφορά στην αλλαγή των συνηθειών ζωής του Ευγένιου, οι οποίες τείνουν προς τον ασκητισμό. Η Τατιάνα βλέπει ένα όνειρο και ανησυχεί για τις εξελίξεις των επόμενων ημερών. Καταφθάνει η ημέρα της γιορτής της Τατιάνας και οι δύο φίλοι, Βλαδίμηρος και Ευγένιος, εμφανίζονται. Ο Ευγένιος παρατηρώντας την αντίδραση της Τατιάνας λόγω της παρουσίας του, θυμώνει με τον Λένσκι που τον έπεισε να παραβρεθεί στη γιορτή και για να τον εκδικηθεί χορεύει με την Όλγα. Ο Λένσκι οργίζεται και αποχωρεί, ενώ η Τατιάνα ζηλεύει. Ο Βλαδίμηρος καλεί τον Ευγένιο σε μονομαχία κι εκείνος δέχεται. Πριν από τη μονομαχία, ο Λένσκι συναντά την Όλγα και καταλαβαίνει πως είναι ακόμα ερωτευμένη μαζί του αλλά αποφασίζει να μονομαχήσει για να την προστατέψει από τον Ονέγκιν. Η μέρα της μονομαχίας ξημερώνει και οι ήρωες συναντούνται στον προκαθορισμένο χώρο με τους μάρτυρές τους. Ο Βλαδίμηρος πέφτει νεκρός από σφαίρα του Ευγένιου. Η άνοιξη βρίσκει την Όλγα παντρεμένη με άλλον, έχοντας ξεχάσει το Λένσκι και έχοντας αποχωρήσει από το χωριό. Ο Ευγένιος έχει, επίσης, φύγει και η Τατιάνα επισκέπτεται το άδειο σπίτι του. Παράλληλα, διαβάζει τα βιβλία που διάβαζε κι εκείνος και αρχίζει να κατανοεί την προσωπικότητά του. Αν και πολλοί άνδρες παρουσιάστηκαν για να την ζητήσουν σε γάμο, εκείνη τους απέρριψε όλους, έως ότου αποφάσισε να μεταβεί στην Μόσχα. Την άφιξη της Τατιάνας στη Μόσχα ακολουθεί η παρουσία της σε διάφορες εκδηλώσεις κατά τις οποίες συγκεντρώνει ποικίλα σχόλια από νεαρούς και κατακτά έναν στρατηγό. Έπειτα από αρκετό καιρό, ο Ευγένιος επανεμφανίζεται και καθώς συζητά με τον έναν ξάδερφό του, ο οποίος ήταν πρίγκιπας, μαθαίνει πως η Τατιάνα είναι γυναίκα του. Εκείνη ταραάζεται, όταν τον

βλέπει, χωρίς, όμως να το δείξει κάνοντας τον Ονέγκιν να μην αναγνωρίζει στοιχεία της παλιάς Τατιάνας. Την σκέψη του Ευγένιου, πλέον, έχει καταλάβει η Τατιάνα. Ο έρωτάς του για εκείνη είναι, πλέον, αναμφίβηλος, γεγονός που τον οδηγεί στο να της γράψει μια σειρά από γράμματα χωρίς να λάβει απάντηση. Τέλος, η Τατιάνα δέχεται να τον δει. Το μυθιστόρημα κλείνει με την παραδοχή της Τατιάνας πως ακόμη τον αγαπά, όμως, τον απορρίπτει, καθώς δεν μπορεί να είναι άπιστη στον άνδρα της.

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΡΕΑΛΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

«Να ταιριάζει καλύτερα στην πανέμορφή σου την ψυχή... απλά νοήματα» (σελ. 19): Αναφορά στον ψυχικό και συναισθηματικό κόσμο → στοιχείο ρομαντισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Σελίδα 21

«Θεέ μου, τι ανία»: Έκφραση ρομαντικού συναισθήματος → στοιχείο ρομαντισμού
«Ο θεός μου...μωρέ!»: Ιδεολογία της ύπαρξης σεβασμού προς τους αρρώστους → κοινωνική αντιμετώπιση αρρώστων → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 22

«Ο πατέρας του..καταστραμμένος»: Κοινωνικές καταστάσεις – Οικονομικές και ηθικές υποχρεώσεις απέναντι στον κοινωνικό περίγυρο → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 23

«Κι όταν...ονειροφαντασιάς»: Σημασία νεότητας ως εποχή έντασης και έκφρασης συναισθημάτων → στοιχείο ρομαντισμού
«Και να...γοητεία»: Απαιτούμενα στοιχεία για αποδοχή των ανθρώπων από το κοινωνικό σύνολο και την ένταξή τους σε αυτό → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 24

Στα αποσπάσματα VI και VII κυριαρχεί ο ρεαλισμός. Το γεγονός αυτό οφείλεται στην αναφορά σε πολυάριθμους ποιητές της αρχαιότητας, όπως ο Όμηρος, αλλά και στη σημασία των οικονομικών αντιλήψεων για την εποχή εκείνη. Το τελευταίο συμπέρασμα διακρίνεται από την αναφορά στον οικονομολόγο Άνταμ Σμιθ, τον οποίο ο Ευγένιος Ονέγκιν είχε μελετήσει με μεγάλη προσοχή.

Σελίδα 25

«*Ήταν η επιστήμη του πάθους του τρυφερού*»: Το πάθος συνδέεται με ένταση συναισθημάτων → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδες 26-27

Οι σελίδες αυτές διαπνέονται από στοιχεία ρομαντισμού, καθώς διακρίνεται η ανάλυση των ικανοτήτων του Ονέγκιν στο να εγείρει πληθώρα ρομαντικών συναισθημάτων.

Σελίδα 29

Το απόσπασμα XVIII αποτελεί έντονο στοιχείο ρεαλισμού. Ο ποιητής κάνει μνεία σε θεατρικούς συγγραφείς, κωμωδούς, τραγωδούς αλλά και σατιρικούς, όπως ο Φονβίζιν και ο Οζέροβ. Με τον τρόπο αυτό κατορθώνει να αποδώσει τις συνθήκες που επικρατούσαν στον κόσμο του θεάτρου κατά την εποχή αυτή.

Σελίδες 30-31

«*Η η μελαγχολική ματιά μου δε θα βρει*»/ «*Πάλι έρωτες, διάβολοι, φίδια*»: Ο έρωτας και η μελαγχολία είναι στοιχεία που καθορίζουν το ρομαντισμό.

Σελίδες 32-33

Τα αποσπάσματα των σελίδων αυτών διέπονται από πληθώρα ρεαλιστικών στοιχείων. Περιγράφεται το ντύσιμο των νεαρών της εποχής σε συνδυασμό με την απαιτούμενη συμπεριφορά και τις γνώσεις. Επιπλέον, το χωρίο «*Αλλά να περιγράψω... λεξικά*» θίγει το θέμα της εισαγωγής ξενικών στοιχείων στη ρωσική γλώσσα και αποτελεί σκιαγράφιση της επιρροής των ξενόφερτων λέξεων κατά την περίοδο εκείνη, κατάσταση που αποδίδεται περίτεχνα από τον ποιητή.

Σελίδα 34

«*Τα ίχνη κινήσεων...κακιά*»: Οι 'γοητευτικές' κινήσεις και 'φλογερές' ματιές διεγείρουν ισχυρά συναισθήματα → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 37

Τα συναισθήματα πάθους που υπογραμμίζονται στα συγκεκριμένα αποσπάσματα από τον Πούσκιν σχετίζονται στενά με τον έρωτα και κατ' επέκταση με το ρομαντισμό.

Σελίδα 38

Στους στίχους του αποσπάσματος XXXV γίνεται περιγραφή των καθημερινών ασχολιών των ανθρώπων του χωριού, πράγμα που σχετίζεται με τις υπάρχουσες κοινωνικές συνθήκες → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 40

Το κομμάτι XLII περιλαμβάνει ρεαλιστικά χαρακτηριστικά. Γενικότερα, αναλύει το ζήτημα της ανόδου των γυναικών στην κοινωνία της εποχής, δίνοντας έμφαση στις γνώσεις τους και τα θετικά στοιχεία των προσωπικοτήτων τους.

Σελίδα 41

*«Τις έντονες ηδονές παράτησε»
«...αφέθηκε στην απάθεια, Στο μαράζι μιας άδειας ψυχής»
«...ένιωθε ανία»*

Όλα τα παραπάνω χωρία διακρίνονται από το ρομαντικό στοιχείο δεδομένων των συναισθημάτων ατονίας, σκνηρίας και θλίψης που τα διαπνέουν.

«Και τους νέους το παλιό τους παλαβώνει»: Ο συγκεκριμένος στίχος χαρακτηρίζεται τόσο από ρομαντισμό όσο και από ρεαλισμό. Θίγοντας τον επηρεασμό του ψυχικού κόσμου της νεολαίας από μια άλλη εποχή, ο ποιητής προσεγγίζει τον ρομαντισμό, ενώ το γεγονός του ότι οι νέοι επηρεάζονται αποτελεί πραγματικότητα και, συνεπώς, προσεγγίζει τον ρεαλισμό.

Σελίδες 42-44

Οι στίχοι των σελίδων αυτών περιλαμβάνουν πληθώρα ρομαντικών στοιχείων, διότι επικεντρώνονται στο αίσθημα της νοσταλγίας και τη διαδικασία του συνεχούς στοχασμού και αφορούν στον ψυχολογικό και ψυχικό κόσμο. Επιπροσθέτως, ο Πούσκιν στοχάζεται σχετικά με την αγάπη και τον πόνο που δύναται να προκαλέσει εντείνοντας τη δραματικότητα των στίχων της σελίδας 44.

Σελίδα 46

«Αυτοί που ως και στις κηδείες παν για να γραπώσουν»: Η πραγματικότητα της απληστίας και της απανθρωπιάς θίγεται στον στίχο αυτό από τον ποιητή και αποτελεί ρεαλιστικό στοιχείο.

Σελίδα 47

«Κι ότι τάχα εμείς... περιγράψουμε»: Ο Πούσκιν απαξιεί μια κοινοτοπία που επικρατεί σχετικά με την αδυναμία των ποιητών να αναλύσουν άλλο άτομο πέρα από τον εαυτό τους → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 48-49

Ο ποιητής υμνεί τον έρωτα και τις επιδράσεις που επέφερε σε εκείνον → στοιχείο ρομαντισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Σελίδα 52

«Σύγχρονο ή παλιό – το ίδιο χασμουριόταν»: Το συναίσθημα της ανίας είναι χαρακτηριστικό του ρεύματος του ρομαντισμού

Σελίδα 53

«Ελάφρυνε... πολύ»: Η σοσιαλιστική αυτή χειρονομία του Ευγένιου Ονέγκιν προκαλεί την αντίδραση των γειτόνων, οι οποίοι φοβούνται μια πιθανή απαίτηση των δικών τους υποτακτικών για παρόμοιες συνθήκες εργασίας. Με τον τρόπο αυτό, ο ποιητής καταδεικνύει τις κοινωνικές συνθήκες. → στοιχείο ρεαλισμού

«Των κυριών... σ' αυτό.»: Αναφορά στην απαιτούμενη συμπεριφορά σε ευρύ κοινωνικό κύκλο → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 54-56

Στους στίχους που βρίσκονται στις παραπάνω σελίδες ο ποιητής αναφέρει τον ιδεαλιστικό και ρομαντικό χαρακτήρα του Βλαδίμηρου Λένσκι και τη μοναχική φύση του Ευγένιου Ονέγκιν. Τα στοιχεία αυτά είναι ρομαντικά.

Σελίδα 57

«Τον Βλαδίμηρο... νόμος»

«Πού η κουβέντα... ζωή»

«Έτσι... καθισιό.»

Τα χωρία θίγουν την τάση για γάμο με εύπορα άτομα, την αποδοκιμασία της εργένικης ζωής για τις γυναίκες και την κοινοτοπία της δημιουργίας φιλικών δεσμών λόγω συχνής συνάντησης. Όλα τα παραπάνω επικρατούσαν εκείνη την περίοδο και καθιστούν τα αντίστοιχα αποσπάσματα ρεαλιστικά.

Σελίδες 58-62

Ο Πούσκιν διακρίνει τη διαφορά του Ονέγκιν και του Λένσκι σχετικά με το πώς αντιμετωπίζουν τον έρωτα και τα πάθη. Επίσης, αφιερώνει αρκετούς στίχους για να περιγράψει τον έρωτα του Λένσκι με την Όλγα και να σκιαγραφήσει τον ευχάριστο χαρακτήρα της. → στοιχεία ρομαντισμού

Σελίδα 63

«Η μόρφωση... μεγάλο»: Ο ποιητής κάνει μια γενική διαπίστωση για την αξία της γνώσης → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 65

Απόσπασμα XXVIII: Η περιγραφή του τοπίου, η οποία συνδέεται με συναισθήματα μοναξιάς και θλίψης καθορίζει μια ρομαντική ατμόσφαιρα και αποτελεί ρομαντικό στοιχείο.

Σελίδα 66

«Από ψηλά... αλήθεια.»: Η παράφραση αυτή από τον Σατωμπριάν στοχεύει στο να αναφέρει με στίχους μια ιδεολογία που επικρατεί. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 68

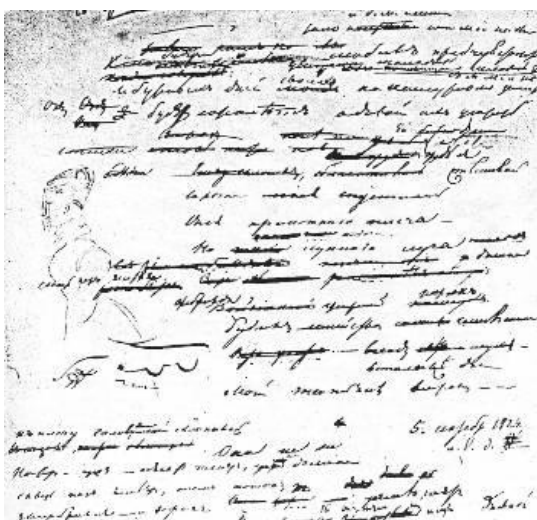
Απόσπασμα XXXV: Περιγραφή παραδοσιακών δραστηριοτήτων → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 70

Απόσπασμα XXXVIII: Στο σημείο αυτό του μυθιστορήματος ο ποιητής στοχάζεται το γεγονός πως οι άνθρωποι μεγαλώνουν και διακρίνει την αλλαγή των κοινωνικών ρόλων, η οποία πραγματοποιείται κατά την ανάληψη των θέσεων της κοινωνίας από νέες γενιές. Η διαχρονικότητα της πραγματικότητας αυτής την ανάγει σε στοιχείο ρεαλισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Σελίδα 73

Χειρόγραφο του Πούσκιν από το 3^ο κεφάλαιο του «Ευγένιος Ονέγκιν»

«Ήταν μικρή, ήταν ερωτευμένη»

Το μότο που παρουσιάζει στην προκειμένη περίπτωση ο Πούσκιν προϋδεάζει για την ύπαρξη έντονων ρομαντικών στοιχείων στο κεφάλαιο.

Σελίδα 74

«Που τη σκέψη σου... λοιπά;»: Η απόδοση τόσων στοιχείων μιας προσωπικότητας σε ένα άτομο, προϋποθέτει την ύπαρξη έντονων συναισθημάτων και, επομένως, αποτελεί στοιχείο ρομαντισμού.

«Με μια... βυσσινάδα.»: Η παράδοση της θερμής φιλοξενίας αποδίδεται στους στίχους αυτούς από τον ποιητή και παρουσιάζει τις κοινωνικές συνήθειες. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 76 (VII) – 81(XVI)

Στους στίχους αυτούς ο ποιητής αρχίζει να 'ξεδιπλώνει' τα συναισθήματα που δημιουργούνται στην Τατιάνα εξαιτίας του Ευγένιου. Περιγράφει λεπτομερώς την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η νεαρή κοπέλα και αναδεικνύει μέσα από εκείνη το 'μεγαλείο' του έρωτα. → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 81

«-Νταντά μου...»: Η ύπαρξη παραμάνας στα πλούσια σπίτια ήταν συνήθεια και ήταν μια γυναίκα στην οποία έδειχναν εμπιστοσύνη. → στοιχείο ρεαλισμού
Σελίδα 82

«Κείνο τον καιρό... πεθερά.»: Παλαιότερες παραδόσεις δεν έδιναν βάση στα συναισθήματα για να προβούν σε γαμήλια τελετή. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 82(XIX) – 83

Η Τατιάνα εξομολογείται πως είναι ερωτευμένη στην νταντά της. Το σημείο αυτό περικλείει πληθώρα ρομαντικών στοιχείων (π.χ. «Άφησέ με: είμ' ερωτευμένη.»).

Σελίδα 85

Στους στίχους αυτούς ο ποιητής διευκρινίζει πως η αγάπη της Τατιάνας είναι αληθινή («Ενώ η Τατιάνα αγαπάει-δεν είναι αστειάκι-...») και σπεύδει να υπογραμμίσει τα χαρακτηριστικά που αποκτά ένα ερωτευμένο άτομο. → στοιχεία ρομαντισμού

Σελίδες 86-87

Στα αποσπάσματα αυτά ο Πούσκιν αποδοκιμάζει την κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει το διάστημα εκείνο η ρωσική γλώσσα. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 89-91

Σε αυτό το σημείο του έμμετρου μυθιστορήματος η Τατιάνα συγγράφει το γράμμα, το οποίο σκοπεύει να στείλει στον Ευγένιο. Το γράμμα αυτό είναι η 'αποτύπωση' των ισχυρών συναισθημάτων της νεαρής προς τον Ονέγκιν και φέρει ένα έντονο ερωτικό στοιχείο. → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδες 94-96

Ορισμένα χαρακτηριστικά χωρία στα οποία παρουσιάζεται ο έρωτας και η αγωνία της Τατιάνας για την απάντηση του Ευγένιου στο γράμμα της:

«Το παγωμένο τζάμι... κρυφό»

«Στην καρδιά... της»
«Το χτυποκάρδι... φλόγα»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Σελίδες 100-102(XII)

Στα σημεία στα οποία ο Ευγένιος αναλογίζεται τους παλιούς έρωτες και πάθη και σκέφτεται για την αγνότητα και την αθωότητα του πάθους της Τατιάνας (π.χ. XI) είναι διάχυτο το ερωτικό στοιχείο. → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδες 102(XIII)-104(XVI)

Στο λογύδριό του ο Ευγένιος παραδέχεται τη συγκίνησή του και το σεβασμό του προς το πρόσωπο της Τατιάνας, ενώ δηλώνει πως σε περίπτωση που σκεφτόταν το γάμο εκείνη θα ήταν η πιο κατάλληλη. Ωστόσο, απορρίπτει την κοπέλα και την προειδοποιεί πως δε θα της φερθούν όλοι με τρόπο ανάλογο. Ο λόγος του διαθέτει ορισμένα στοιχεία ρομαντισμού, όπως τα χωρία «Όταν με φλογερή ψυχή... σκληρό;» και «Θα ερωτευθείτε πάλι, όμως...».

Σελίδα 104

«Έχει την... υπεροψία της.»: Ο ποιητής κάνει μια έμμεση αναφορά στις σύγχρονές του κοινωνικές συνθήκες στην πόλη και την επαρχία → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 106

«Όμως, θες... ιερός»: Η κοινωνία υποβιβάζει το γυναικείο φύλο σε μια κατάσταση υποταγής στον σύζυγο → ρεαλιστικό στοιχείο

«Αν όμως... σατανάς»: Ο αυθορμητισμός στον έρωτα οδηγεί σε μεγάλα ζητήματα → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 107

«Όλοι το... κυριεύει»: Η λύπη και θλίψη που περνά η Τατιάνα εξαιτίας της απόρριψής της από τον Ονέγκιν → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδες 108(XXV)-111

Ο ποιητής επιλέγει να περιγράψει και να κάνει μια αναδρομή στον έρωτα του Λένσκι και της Όλγας, τονίζοντας τον αυθορμητισμό του Λένσκι και αφηγούμενος διάφορες ρομαντικές σκηνές. → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 112

Ο Πούσκιν κάνει αναδρομή στην ιστορία της ποιητικής τέχνης αναλογιζόμενος διάφορα είδη και διάφορους ποιητές και αναδεικνύοντας, έμμεσα, τη διαχρονικότητα της ποίησης → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 120

Ο ποιητής αναφέρεται στο Λένσκι και την πίστη του στην αληθινή αγάπη.
«*Ήταν όλο χαρά... ενθουσιασμούς*», «*Αγαπήθηκε... ανθό*»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Σελίδες 123-124

«*Τον παλιό... εκστρατείες*»: Συνήθειες που επικρατούσαν εκείνη την περίοδο → στοιχείο ρεαλισμού

Επιπλέον, ρεαλιστικό χαρακτηριστικό είναι η πίστη της Τατιάνας στις προλήψεις. Ευρέως διαδεδομένες σε πολυάριθμα άτομα οι προλήψεις αποτελούσαν υπαρκτό στοιχείο της κοινωνίας της εποχής.

Σελίδα 129

«*Όταν μέσα... τον ήρωα!*»: Ο φόβος της Τατιάνας για την παρουσία του Ονέγκιν (στο όνειρό της) της θυμίζει τον έρωτά της για εκείνον → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 138

«*Η όψη της... ζωηράδα!*»: Ο Ευγένιος προκαλεί συναισθήματα στην Τατιάνα με τη συμπεριφορά του → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 141

XLII: Ο ποιητής αναφέρεται στις ρωσικές παραδόσεις σχετικά με τη μουσική και τη μόδα → στοιχείο ρεαλισμού

«*Και με υποκλίσεις... αιδούς!*»: Ο Ονέγκιν προσπαθεί να φλερτάρει την Όλγα οδηγώντας το Λένσκι σε ζήλια → στοιχείο ρομαντισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Σελίδα 143

«*Ο Ονέγκιν πάλι απ' την πλήξη έχει πλαντάζει*»: Η ανία είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά (χαλαρότητα) του ρομαντισμού → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 144

III: Η Τατιάνα ζηλεύει. Η συμπεριφορά του Ονέγκιν προς την Όλγα την προβληματίζει έντονα και συνειδητοποιεί πως ο Ευγένιος δεν δύναται να την κάνει ευτυχισμένη. Ωστόσο, τα συναισθήματα που νιώθει αποτελούν στοιχεία ρομαντισμού.

Σελίδα 145

«Της σπείρας των τζογαδόρων αρχηγός»: Η λέξη *αρχηγός* χρησιμοποιήθηκε ως μετάφραση για την αρχική λέξη του κειμένου, *αταμάνος*. Η λέξη *αταμάνος* αποτέλεσε γλωσσικό δάνειο, καθώς χρησιμοποιούνταν από τους κοζάκους. Επομένως, το στοιχείο αυτό αφορά την κοινωνία → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 146

«Η παλικαριά... μαζί.»: Η παλικαριά και η νεότητα είναι σημαντικά για το υποκείμενο, του οποίου την ύπαρξη και τη δράση υποστηρίζει ο ρομαντισμός → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 148

«Όταν έναν... ελαφρότητα»: Ο Ευγένιος κάνει αυτοκριτική και διακρίνει την ακατάλληλη συμπεριφορά του απέναντι στον ειλικρινή έρωτα της Τατιάνας. → στοιχείο ρομαντισμού

«Θα' πρεπε... δικός μας!»: Οι στίχοι αυτοί έχουν διδακτική μορφή και καυτηριάζουν την κοινή γνώμη και το πώς η επιδοκιμασία ή αποδοκιμασία της διαμορφώνει τις πράξεις μας σε κοινωνικό επίπεδο → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 150-153

Τα ρομαντικά στοιχεία κυριαρχούν, καθώς ο Λένσκι διακατέχεται από θλίψη και στενοχώρια αλλά τονίζεται και ο έρωτάς του με την Όλγα.

Σελίδα 155

«Αλλά σύμφωνα... αυτή»: Οι ρωσικές παραδόσεις τηρούνται ακόμα και τις μονομαχίες εκείνη την εποχή → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 156

XXVIII: Η μονομαχία ξεκινά. Ο Ευγένιος και ο Βλαδίμηρος, ενώ είναι φίλοι, γίνονται εχθροί. Η πραγματοποίηση της μονομαχίας αλλά και η μεταβολή της φιλίας σε έχθρα είναι ρεαλιστικά στοιχεία.

Σελίδα 161

XXXVIII, XXXIX: Ο Πούσκιν αφηγείται μια πιθανή μοίρα του Λένσκι, όπου θα ζούσε μια συνηθισμένη καθημερινότητα και πραγματικότητα. → στοιχείο ρεαλισμού

«*Αλίμονο... φιλικό!*»: Ο Βλαδίμηρος, οραματιστής, ερωτευμένος και ποιητής σκοτώνεται από τον Ευγένιο → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδες 163-164

Το απόσπασμα XLIV στη σελίδα 163 έχει αρκετά ρομαντικά στοιχεία, καθώς υμνεί τη νιότη και ο ποιητής αγωνιά που μεγαλώνει. Στους στίχους της σελίδας 164, όμως, αποδέχεται την πραγματικότητα της γήρανσης (ρεαλισμός) και ζητά έμπνευση της καρδιάς του από τη νιότη (ρομαντισμός).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Σελίδα 166

«*Άνοιξη!... σκοτεινό;*»: Ο ποιητής υμνεί την άνοιξη ως εποχή του έρωτα → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 169

«*Στη θλίψη... στόμα.*»: Η Όλγα ξεχνά τον Βλαδίμηρο και παντρεύεται κάποιον άλλο, ο οποίος την έκανε να τον αγαπήσει → στοιχείο ρομαντισμού

«*Μόνο για... βδελυρό.*»: Ο Πούσκιν καυτηριάζει τη συνήθεια των συγγενών να τσακώνονται για την κληρονομιά → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 171-174

«*Ακόμη... κλαίει.*»

«*Νιώθει... θλιμμένη*»

«*Επιτέλους... οπτική*»

Το πάθος της Τατιάνας για τον Ευγένιο την κυριεύει. Νιώθει θλίψη και ξεσπά σε κλάματα. → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 177

«*Στης ακατάδεκτης... ειπωμένους.*»: Η Τατιάνα υφίσταται την κοινωνική κριτική εξαιτίας της απλότητας που τη διακρίνει, καθώς κατάγεται από την επαρχία. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 182-183

Η περιγραφή της Μόσχας αφορά την σύγχρονη εποχή του ποιητή → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 184

«Για τίποτα πια... η καημένη»: Ο ποιητής ενισχύει την αξία της νιότης μέσω της παραίτησης κατά τα γηρατειά → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 187

XLVII: Η Τατιάνα δε δέχεται να εξομολογηθεί στις φίλες της τα μυστικά της, κρατώντας την ευτυχία της ως μυστικό για την ίδια → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 191

«Ξεπλήρωσα... αρχή»: Ο Πούσκιν και άλλοι ποιητές και λογοτέχνες συνέθεσαν έργα κλασσικής λογοτεχνίας → στοιχείο ρεαλισμού

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΩΟ

Σελίδα 193

«Άρχισε... τρεμουλιαστά»: Αναφορά στη νιότη και τα όνειρα της καρδιάς → στοιχείο ρομαντισμού

Σελίδα 197

«Γιατί όλοι... κουτί;»: Ο Πούσκιν αναρωτιέται για την αντιμετώπιση διαφόρων συναισθημάτων και καταστάσεων από τους ανθρώπους που θεωρούνται κοινωνικά ανώτεροι. → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδα 199

«Το να σε κρίνουν... ο δικός μου.»: Ο ποιητής κρίνει μια συνήθη κατάσταση κατά την οποία άνθρωποι με κανένα περιεχόμενο κριτικάρουν άλλους → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 202-203

«Η πριγκίπισσα... μόνο»

«Γράμμα... βιοπάλη;»

Στα χωρία αυτά παρουσιάζεται η ψυχική ταραχή της Τατιάνας, όταν εμφανίζεται ο Ευγένιος και την πρόκληση έντονων συναισθημάτων στον Ονέγκιν. → στοιχεία ρομαντισμού

Σελίδα 205

XXIV: Περιγράφεται ο κόσμος που συγκεντρώνεται σε δεξιώσεις εκείνης της εποχής → στοιχείο ρεαλισμού

Σελίδες 206-211

Ο Ευγένιος δεν παύει να σκέφτεται συνεχώς την Τατιάνα και συνειδητοποιεί τον έρωτά του. Αναστατωμένος και γεμάτος από συναισθήματα στέλνει ένα γράμμα στην Τατιάνα στο οποίο εξομολογείται τον έρωτά του και της ζητά να αποφασίσει τι θα κάνει. Η Τατιάνα δέχεται να τον δει μετά και από άλλα γράμματα. → στοιχεία ρομαντισμού

Σελίδα 214

«*Η δύναμη... μαθητή.*»: Η δύναμη της ρωσικής ποίησης αποτελεί πραγματικότητα και, συνεπώς, αφορά στον ρεαλισμό, ενώ η νύξη του ψυχικού κόσμου αφορά στον ρομαντισμό.

Σελίδες 215-219

Στους στίχους των σελίδων αυτών υπάρχουν ρομαντικά στοιχεία που αφορούν σε αντιδράσεις του Ευγένιου ή στο λόγο της Τατιάνας. Ορισμένα είναι τα εξής:

«*Α! Ποιος... αναστήθηκε ξανά.*»
«*Και θαρρώ... ο έρωτας μιας κοπέλας ταπεινής*»
«*Παντρεύτηκα... αιώνια.*»
«*Εκείνη έφυγε... ωκεανός!*»

Σελίδα 220

«*Ω, πόσοι πολλοί... χωριστώ.*»
Με το σχόλιο αυτό ο ποιητής 'κλείνει' το μυθιστόρημα. Το σχόλιο έχει ρομαντικό και ρεαλιστικό περιεχόμενο. Αυτό το γεγονός οφείλεται στο ότι ο Πούσκιν κάνει μια γενική διαπίστωση σχετικά με τη μακαριότητα (ρομαντισμός) και τη συνδέει με την πραγματικότητα της καθημερινής ζωής (ρεαλισμός).

Όλα τα στοιχεία που σχετίζονται με τη θλίψη, τη λύπη, την ανία και τη νεότητα είναι ρομαντικά. Στην παρούσα εργασία έχουν αναφερθεί τα πιο σημαντικά ως ενδεικτικά.

Δ' ΜΕΡΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξάντρ Σερκέγιεβιτς Πούσκιν-Βικιπαίδεια
Οικία-Μουσείο Πούσκιν-Βικιπαίδεια
<http://www2.rizospastis.gr/story.do?id=2546489&publDate=>
<http://tvxs.gr/news>
Σημειώσεις καθηγητή για τον ρομαντισμό και τον ρεαλισμό

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α' Μέρος	Βιογραφία του Πούσκιν	Σελίδες 2-5
Β' Μέρος	Περίληψη έργου	Σελίδες 6-7
Γ' Μέρος	Στοιχεία Ρομαντισμού και Ρεαλισμού	Σελίδες 7-18
Δ' Μέρος	Βιβλιογραφία	Σελίδα 18